FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 36716
Nom: Història de les institucions de l'Espanya contemporània
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Dret	2	Primer quadrimestre
1930 - Doble Grau en Dret i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Dret	2	Primer quadrimestre
1931 - Doble Grau en Sociologia i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Ciències Socials	2	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública	Història de les institucions de l'Espanya contemporània	OBLIGATÒRIA
1930 - Doble Grau en Dret i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Assignatures obligatòries de segon curs	OBLIGATÒRIA
1931 - Doble Grau en Sociologia i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Assignatures obligatòries de segon curs	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

HERNANDO SERRA MARIA DEL PILAR

GARCIA TROBAT PILAR

RESUM

L'assignatura d'Història de les institucions de l'Espanya contemporània forma part d'una de les matèries obligatòries del grau de Ciències Polítiques i de l'Administració. Té una càrrega de 6 crèdits concentrats en el primer quadrimestre del segon curs. Complementa els continguts històrics adquirits en la matèria d'Història contemporània universal així com d'altres assignatures com ara Història del pensament polític o Cultura, comportament i actors polítics. Aquesta assignatura permet obtindre un nivell de coneixements suficients per a poder afrontar amb major profunditat altres matèries al llarg del grau. Es tracta d'una iniciació a les institucions polítiques i jurídiques de l'Espanya contemporània que ha de permetre a l'alumnat adquirir una comprensió dels principals processos polítics, socials, culturals i econòmics d'Espanya des de la crisi de l'Antic Règim fins a la segona meitat del segle XX. S'incidirà, respecte de les

institucions, en l'estudi de la consolidació del dret de propietat, i també de les llibertats individuals, els drets civils, socials i econòmics, així com l'evolució del constitucionalisme espanyol, el dret administratiu i la codificació. També la formació i evolució de les institucions fonamentals de l'estat com les Corts, el Consell de Ministres, les Diputacions i Ajuntaments o el Poder Judicial, etc. Tot això sense oblidar la perspectiva internacional, especialment europea. Especial rellevància concedim a la lluita, durant aquest període, per la conquesta dels drets que la dona no tenia.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública

Aplicar críticament les principals teories i enfocaments de gènere a les institucions, actors i polítiques públiques.

Conèixer i saber analitzar l'estructura i funcionament de les Administracions públiques.

Interpretar els marcs polítics i processos històrics establint anàlisis comparatives de canvi i de prospecció futura.

Pensament crític.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre

estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreplegar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Saber analitzar l'estructura i funcionament dels sistemes i processos polítics, els seus elements, així com la seua dimensió històrica, amb especial atenció al sistema polític espanyol i al de la Unió Europea.

Treball en equip.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. De l'Antic Règim a la Revolució Liberal.

1.1 La Guerra de la Independència i la revolució a Espanya. 1.2. Divisió ideològica: afrancesats i patriotes. 1.3. Les Corts de Cadis i la Constitució de 1812. Drets individuals i poders de l'estat. 1.4. El Trienni Liberal: vigència de la Constitució. Divisió del liberalisme. Procés codificador. Condició jurídica i política de la dona.

2. Progressistes i moderats

2.1. La primera Guerra Carlista i la desamortització de Mendizábal. 2.2. Els textos constitucionals isabelins. Poders de l'Estat. 2.3. Drets individuals. 2.4. Germen dels partits polítics. 2.5. Legislació moderada. 2.6. Procés codificador. 2.7. El Bienni Progressista. 2.8. Exclusivisme moderat: conspiracions prerevolucionàries.

3. El sexenni revolucionari

3.1 Monarquia o república. 3.2. Una Constitució revolucionària. 3.3. Nova dinastia. 3.4. Evolució dels Partits polítics. 3.5. Legislació del sexenni. 3.6. La Primera República: una nova proposta d'organització territorial. 3.7. Fracàs i dictadura republicana. 3.8. Dones en acció.

4. Sistema polític de la Restauració.

4.1 Una ficció política: la Constitució de 1876. 4.2. Eleccions fabricades. 4.3. Partits dinàstics, nacionalistes i la irrupció dels partits de masses. 4.4. El codi civil. 4.5 Desastre del 98: el regeneracionisme. 4.6. Moviments i legislació obrers. 4.7. Crisi del liberalisme: 1909, 1914, 1917, 1921. 4.8 Dictadura de Primo de Rivera: directori militar. 4.9 Assemblea Nacional, projecte constitucional i codi penal de 1928. La dona en la política.

5. La Segona República: estat social i democràtic de dret.

5.1 Proclamació de la II República: Estatut jurídic i legislació del govern provisional. 5.2. Eleccions i Corts de 1931. Partits polítics. 5.3. La Constitució de 1931: Drets fonamentals. Drets de la dona. 5.4. Qüestions religiosa, regional i social. 5.5. Poders de l'Estat. 5.6. Bienni reformista (1931-1933). Reforma Agrària i Estatut d'autonomia de Catalunya. 5.7. Bienni Conservador (1933-1935). Crisi d'octubre de 1934. 5.8. Front popular: Corts de 1936. 5.9. Revolta militar i Guerra Civil.

6. La fallida del sistema democràtic: la Dictadura Franquista.

6.1 Fonaments ideològics del franquisme. 6.2. La família i la dona. 6.3. Primera etapa: anys 40. Legislació repressiva. L'estat Franquista i la Segona Guerra Mundial. 6.4 Segona etapa: anys 50. Relacions internacionals. El govern dels tecnòcrates. 6.5 Tercera etapa: anys 60. Obertura i plans de desenvolupament econòmic. Moviments socials de protesta. Llei de successió del príncep Joan Carles. 6.6 L'agonia del règim. El terrorisme i ETA.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	60,00
Total hores	**60,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores

Assistència a altres activitats	5,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	45,00
Preparació de classes	20,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	**90,00**

METODOLOGIA DOCENT

Classes presencials d'activitat a l'aula habitual de l'assignatura o del grup. Aquestes hores es distribuiran de la següent manera:
- Classes teòriques: El professorat exposarà i explicarà aquells elements fonamentals que han de guiar als estudiants en l'estudi i comprensió del tema en qüestió. L'estudiantat, per part seua, ha de comprometre's activament en el procés d'aprenentatge per mitjà de la lectura, prèvia a l'explicació del professor o en classe, en funció de l'organització del temps docent, d'aquells materials proporcionats o indicats amb anterioritat.
- Activitats aplicades: En elles s'aprofundirà, a través de diferents recursos, en aquells aspectes que es consideren més importants o significatius dels temes. Els materials seran entregats o s'indicarà on trobar-los. Aquestes activitats seran participatives. La preparació i participació en aquestes activitats seran obligatòries i avaluables. Les sessions s'aprofitaran per a anar introduint i habituant a l'alumnat en el maneig d'aquells materials i tècniques pròpies de la disciplina històrica política i jurídica.
Activitats avaluables: Comentaris de text, presentació de treballs individuals o en grup, assistència a seminaris o conferències, treballs sobre lectures obligatòries, etc. Per a la presentació i exposició de treballs, l'alumnat pot utilitzar les diferents eines a la seua disposició: les TIC i les que consideren oportunes.

Les tutories poden ser:

No programades: L'i l'estudiant poden assistir presencialment a les hores de tutories que té el professorat assenyalades a l'aula virtual per a realitzar consultes sobre qualsevol aspecte relacionat amb l'assignatura o treball que estigueren realitzant. També pot realitzar la seua consulta via e-mail, que serà contemplada en el termini de 48 hores, sense comptar dies no lectius.

- Programades: Si fora necessari, el professor comunicarà la realització d'una sèrie d'entrevistes amb els estudiants per a fer un seguiment del treball i aprenentatge de l'alumne o control de lectures i altres activitats.

Activitats complementàries o transversals: Es programaran, dins de l'activitat docent activitats específiques de l'assignatura o de caràcter interdisciplinari o transversal, en coordinació amb altres grups de la mateixa assignatura o amb unes altres, que ajuden a aprofundir en alguns temes o problemes que es consideren d'interés. Per a aquestes activitats es disposarà de l'organització docent i administrativa adequada i seran valorades oportunament en el marc del procés d'aprenentatge.

adequada i seran valorades oportunament en el marc del procés d'aprenentatge.p>

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura tindrà les següents modalitats: Prova final consistent en un examen escrit o oral: 70%. Avaluació contínua de l'estudiantat basada en la participació activa en les activitats presencials propostes: 30% en activitats no recuperables com la participació en tallers o visites a institucions i activitats recuperables, com l'assistència de l'estudiantat a seminaris i posterior resolució d'un qüestionari o elaboració d'un treball individual. Per a aprovar l'assignatura ha de superar-se el 50% de cadascun dels percentatges final i d'avaluació contínua. Independentment del sistema d'avaluació general que s'establisca per a tot l'alumnat (examen escrit o oral), el professorat responsable de l'assignatura podrà determinar en l'annex a la guia docent la possibilitat de canviar, motivadament, la modalitat d'examen final quan es veja obligat a realitzar la prova en una data diferent de l'oficial en aplicació de les normes previstes per al cas de coincidència d'exàmens en el Reglament d'Avaluació i Qualificació de les Titulacions de Grau i Màster de la Universitat de València, o qualsevol altra causa reglamentàriament establida (v. gr. supòsits de força major justificada). En aquests supòsits, la nova modalitat d'examen a realitzar haurà de mantindre el mateix nivell d'exigència i dificultat que el realitzat amb caràcter general a la resta de grupL'alumnat que haja seguit l'avaluació contínua i haja sigut avaluat d'aquesta, en el supòsit de no presentar-se a la prova final en la data oficial d'examen (tant en 1a com en 2a convocatòria) obtindrà la qualificació de NO PRESENTAT.

BIBLIOGRAFIA

- BERNECKER, W. L., España entre tradición y modernidad. Política, economía, sociedad (siglos XIX y XX), Madrid, Siglo XXI, 1999. CARR, R.: España: de la Restauración a la democracia. Barcelona, Ariel, 1994, última reedición. FUSI, J. P. y PALAFOX, J.: España: 1808-1996. El desafío de la modernidad. Madrid, Espasa- Calpe, 1997. MARTORELL, M. y JULIÁ, S., Manual de Historia Política y Social de España (1808-2011), Barcelona: RBA, 2012. MENÉNDEZ ALZAMORA, M. y ROBLES EGEA, A., Pensamiento político en la España Contemporánea, Madrid: Trotta, 2013, última reedición. PESET, M. y otros, Historia de las Constituciones y de los Códigos, Valencia, 1997, última reedición. TOMÁS VILLARROYA, J., Breve historia del constitucionalismo español, Madrid, 1997, última reedición. https://www.guerra-historia-publica.es/ https://www.patrimonio-paisaje-guerra.es/ gtrobat.blogs.uv.es

- 1. CLAVERO, B, Cara oculta de la Constitución: sexo y trabajo, Revista de las Cortes Generales, 10 (1987), 11-25. HERNANDO SERRA, Mª P., De juntas a Cortes: las juntas de Valencia y las Cortes de Cádiz, El legado de las Cortes de Cádiz, Tirant Lo Blanc, 2011, 735-760. PETIT, C., Un código civil perfecto y bien calculado. El proyecto de 1821 en la historia de la codificación, Universidad Carlos III de Madrid, 2020. 2. AREQUE HONTANGAS, N., Las primeras elecciones celebradas con el Estatuto real de 1834, Cuadernos de Historia Contemporánea, 32 (2010), 95-108. GÓMEZ OCHOA, F., El liberalismo conservador español del siglo XIX: la forja de una identidad política, 1810-1840 (1), Historia Política, 17 (2007), 37-68. ROMEO MATEO, M. C., Memoria y política en el liberalismo progresista Historia Política, 17 (2007), 69-88. 3. GARCÍA TROBAT, P., Mujeres en revolución, Cuadernos constitucionales, 1 (2020), 137-157. GONZÁLEZ RODRÍGUEZ, H., La forma de gobierno en el debate constituyente de 1869, Revista de derecho político, 55-56 (2002), 365-410 VILCHES, J., Entre el parlamentarismo y la insurrección: la minoría republicana en las cortes constituyentes de la revolución (1868-1871), Historia Política, 34 (2015), 239-267

- 4. BEN AMI, S., Hacia una comprensión de la dictadura de Primo de Rivera, Revista del

departamento de Derecho Político, 6 (1980), 107-132 PESET, M., Historia y codificación civil, Revista Valenciana dEstudis Autonòmics, 54 (2010), 213-237. VARELA ORTEGA, J., Los amigos amigos políticos: partidos, elecciones y caciquismo en la Restauración (1875-1900), Madrid, Marcial Pons, 2001. 5. BERAMENDI, J. Nacionalismos, regionalismos y autonomía en la Segy¡unda República, CABERA, M., El parlamento en la crisis de la monarquía de la Restauración y en la II República, Revista del Centro de Estudios Constitucionales, 21 (1995), 55-82. PÉREZ AYALA, A., La Constitución republicana de 1931 siete décadas después, Cuadernos, 49 (2002). 6. MARTORELL, M. y JULIÁ, S., "Larga dictadura del general Franco (1939-1975), Manual de Historia Política y Social de España (1808-2011), Barcelona, RBA, 2012, pp. 487-515. SOLÉ TURA, J., Introducción al régimen político español, Barcelona, Ariel, 1972 TELO, M., Mi lucha por la igualdad jurídica de la mujer, Navarra, Thomson-Aranzadi, 2009.